

กลยุทธ์การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียน เชิงสนวิทยาคม ตามบริบทเชิงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

Administrative Strategy for Internal Quality Assurance of Chiang Saen Wittayakom School on Special Economic Zone Context

วันที่รับบทความ: 25 มี.ค. 64

วันที่แก้ไขบทความ: 25 ต.ค. 65

วันที่ตอบรับ: 15 พ.ย. 65

เมธิชัย ชัยมินทร์¹

Meythichai Chaimin¹

พูนชัย ยาวีราช²

Phoonchai Yawirach²

สุวดี อุปปินใจ³

Suwadee Uppinjai³

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง กลยุทธ์การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนเชิงสนวิทยาคม ตามบริบทเชิงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (2563)

¹ Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University. (2020).

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก)

² Assistant Professor in Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University. (Advisor)

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม)

³ Assistant Professor in Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University. (Co Advisor)

2. เพื่อกำหนดทิศทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3. เพื่อกำหนดกลยุทธ์การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา คณะครู โรงเรียนเชิงแสงวิทยาคมและศึกษานิเทศน์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำข้อมูลมาวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และกำหนดกลยุทธ์โดยการประชุมระดมสมอง

ผลการวิจัยพบว่า 1. โรงเรียนเชิงแสงวิทยาคมมีสถานภาพอยู่ในตำแหน่ง ไม่เอื้อแต่แข็ง 2. โรงเรียนเชิงแสงวิทยาคม มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ และ 3. กำหนดกลยุทธ์ในการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนเชิงแสงวิทยาคม ตามบริบทเชิงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลัก คือ กลยุทธ์ที่ 1 สร้างเครือข่ายชุมชนเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพระบบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล โดยประสานความร่วมมือกับทุกฝ่าย กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนางานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริมศักยภาพของบุคลากรในการปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

คำสำคัญ : กลยุทธ์การบริหาร งานประกันคุณภาพภายใน เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

Abstract

The independent study; The administrative strategies of the quality assurance in the educational institution – Chiang Saen Wittayakom School among the spatial context of the Special Economic Zone's objectives are 1. to study the environment affecting the quality assurance management in the school. 2. to determine the direction of the quality assurance management in the school. 3. to determine strategies for the quality assurance management in the school. The research instrument is the questionnaire in the sample group, namely Director of the school, Deputy director of the school, teacher and study supervision. Data was analyzed

by descriptive statistics to discover the mean and the standard deviation then identify the environment and formulate strategies by brainstorming sessions.

The findings revealed that 1. on the status assessment of Chiang Saen Wittayakom School expressed that the status was in the position of Cash Cows (unfavorable but strong). 2. Chiang Saen Wittayakom School's vision, mission and goals have been set. 3. on the strategies for the quality assurance management in the educational institution according to the spatial context of the Special Economic Zone (SEZ) consist of 4 main strategies. Strategy 1: To build up a community network for promoting and developing the quality of assurance systems in the educational institution. Strategy 2: To develop a system of supervision, monitoring, and evaluation by cooperating with all parties. Strategy 3: To promote the development of the information systems for improving the quality assurance work in the educational institution. Strategy 4: To enhance the potential of personnel in performing the quality assurance work in the educational institution.

Keywords: Administrative Strategy, Internal Quality Assurance, Special Economic Zone of Thailand

บทนำ

การประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance) เป็นงานที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่จะขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง และสร้างความมั่นใจให้กับประชาชนหรือผู้รับบริการทางการศึกษาว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรที่กำหนดและที่เป็นไปตามที่สังคมต้องการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556, น. 2) จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545) และ(ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553) ได้กำหนดแนวคิดเกี่ยวกับ

การประกันคุณภาพการศึกษาในประเทศไทยไว้ใน มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

จากความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้มีแนวนโยบายกระจายอำนาจในการดำเนินการลงสู่สถาบันการศึกษา ทำให้โรงเรียนมีภาระความรับผิดชอบการจัดการศึกษามากขึ้น บนหลักการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถบุคลิกลักษณะ และคุณสมบัติตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาแต่ละแห่ง เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่สังคมว่าโรงเรียนสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ทั้งนี้กลยุทธ์ที่จะช่วยขับเคลื่อนให้โรงเรียนได้พัฒนาคุณภาพการศึกษาคือ “ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา” อันถือเป็นภาระงานที่สำคัญของโรงเรียนที่จะต้องดำเนินงานอย่างต่อเนื่องโดยเป็นกระบวนการหนึ่งของการบริหารจัดการศึกษา (เชมจิรา บริหารักษ์, 2554)

ซึ่งการวางแผนกลยุทธ์การจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาจะต้องมีความเหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่ของผู้คน สังคม อาชีพและเศรษฐกิจในบริเวณสถานศึกษาการดำรงอยู่อย่างมีพัฒนาการของโรงเรียนขนาดเล็กต้องมีกลยุทธ์ที่ดี มีความสอดคล้องกับอนาคตภาพที่เปลี่ยนแปลงไป และเหมาะสมกับสภาพทางกายภาพและวัฒนธรรมที่ดำรงอยู่ (พูนชัย ขาววิราช, 2562, น. 476) โดยการวางแผนกลยุทธ์นั้น จะต้องการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจสังคม การเมืองและองค์การทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยทั้งนี้จะเป็นการดำเนินการหรือดำเนินนโยบาย ให้สอดคล้องกับโอกาสที่เปิดกว้างจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและสอดคล้องกับจุดแข็ง จุดอ่อนขององค์การ การจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นการบริหารอย่างมีระบบเป็น

การบริหารที่จะต้องอาศัยวิสัยทัศน์ (Vision) ของผู้นำองค์กรเป็นการบริหารอย่างมีการวางแผนและเป็นขั้นตอนมีการวิเคราะห์อย่างมีหลักเกณฑ์ (เสนห์ จัยโต, 2548, น. 96) เพื่อให้สอดคล้องกับทักษะที่ผู้เรียนจะสามารถนำไปใช้ได้จริงในการดำเนินชีวิตในสังคม เช่น ทักษะอาชีพ ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในยุคปัจจุบันส่งผลถึงความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ โดยเฉพาะการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่ชายแดนที่จะต้องมีการจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานอย่างมีคุณภาพแล้วยังต้องมีการสร้างคุณภาพด้านทักษะอาชีพ ภาษาและประสบการณ์ปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพ

โรงเรียนเชียงแสนวิทยาคม อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย โดยสถานที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ในบริเวณชายแดน และได้เข้าร่วมโครงการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone : SEZ) ซึ่งเป็นพื้นที่เศรษฐกิจใหม่บริเวณชายแดนเป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงเพื่อนบ้านเพื่อให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น กระจายความเจริญสู่ภูมิภาค ขกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชน รวมทั้งแก้ปัญหาความมั่นคง โดยในส่วนของโครงการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในอำเภอเชียงแสนมีการบูรณาการกับสถานศึกษา คือ เน้นวิชาชีพ ปวช ปวส บัณฑิต วิศวกรรม การเกษตรสมัยใหม่ ภาษาอังกฤษ จีน พม่า ซึ่งเป็นพื้นที่เศรษฐกิจใหม่บริเวณชายแดน เป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงเพื่อนบ้านเพื่อให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น กระจายความเจริญสู่ภูมิภาค ขกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชน รวมทั้งแก้ปัญหาความมั่นคง โดยพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษถูกจัดตั้งขึ้นในพื้นที่จังหวัดตามชายแดนติดประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ เมียนมา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว กัมพูชา มาเลเซีย โดยตั้งอยู่ใน 10 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย กาญจนบุรี นครราชสีมา หนองคาย นครพนม ตราด สงขลา ตาก สระแก้ว และมุกดาหาร (กรุงเทพธุรกิจ, 2563) ดังนั้นทางโรงเรียนเชียงแสนวิทยาคม จึงต้องจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเพื่อเป็นการเตรียมพร้อมเพื่อรองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยมีการจัดตั้งมาตรฐานที่สอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่ตามโครงการเขต

พัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และต้องมีการบริหารที่มีความเหมาะสมของแต่ละโรงเรียน โดย แต่ในปีการศึกษาที่ผ่านมา ปรากฏว่า ผลคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 มีผลต่ำกว่าระดับดี ค่าร้อยละของการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน และ ค่าร้อยละของการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ปีการศึกษา 2561-2563 มีคุณภาพลดลง การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา ใน 3 มาตรฐานอยู่ในระดับยอดเยี่ยม แต่มีเกณฑ์ร้อยละของค่าเป้าหมายในตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ไม่ถึง ร้อยละ 70 นอกจากนี้ยังได้รับข้อเสนอแนะจากต้นสังกัดเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ว่าควรมีการพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพที่มากขึ้น โดยเฉพาะมาตรฐานตัวชี้วัด ที่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน ซึ่งสถานศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียนให้เกิด การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษากลยุทธ์การบริหารงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา โรงเรียนเชิงแสงนวิทยาคม เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้นำแนวทางกลยุทธ์การบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ที่ได้ ศึกษาไปปรับใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามี ประสิทธิภาพและมีการพัฒนางานบริหารจัดการงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามบริบทเชิงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โรงเรียนเชิงแสงนวิทยาคม อำเภอเชิงแสงน จังหวัดเชียงราย อย่างยั่งยืนบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา ของโรงเรียนเชิงแสงนวิทยาคม ตามบริบทเชิงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
2. เพื่อกำหนดทิศทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของ โรงเรียนเชิงแสงนวิทยาคม ตามบริบทเชิงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
3. เพื่อกำหนดกลยุทธ์การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของ โรงเรียนเชิงแสงนวิทยาคม ตามบริบทเชิงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 สภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนเชียงแสนวิทยาคม ตามบริบทเชิงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

1.1.1 โดยพิจารณาเฉพาะมาตรฐานและตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับบริบทเชิงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

2) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา

1) มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สามารถปฏิบัติได้จริง

2) มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา ที่กำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จไว้

3) ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1) ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

2) ครูผู้สอนใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

1.1.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน โดยใช้ (7S) ประกอบด้วย

- 1) ด้านโครงสร้าง (Structure) 2) ด้านกลยุทธ์ (Strategy) 3) ด้านระบบในการดำเนินงานของหน่วยงาน (Systems) 4) ด้านแบบแผนหรือพฤติกรรมการบริหารจัดการ (Style) 5) ด้านบุคลากรในหน่วยงาน (Staff) 6) ด้านทักษะความรู้ความสามารถ (Skills) และ 7) ด้านค่านิยมร่วมกันของสมาชิกในหน่วยงาน (Shared value)

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก โดยใช้ (STEP)

- ประกอบด้วย 1) ด้านสังคมและวัฒนธรรม Sociocultural Component (S) 2) ด้านเทคโนโลยี Technological Component (T) 3) ด้านเศรษฐกิจ Economic Component (E) และ 4) ด้านการเมืองและกฎหมาย Political Component (P)

1.2. ทิศทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนเชิงสนธิวิทยาคม ตามบริบทเชิงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ประกอบด้วย

- 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ 2) การกำหนดพันธกิจ และ 3) การกำหนดเป้าประสงค์

1.3. เสนอกลยุทธ์การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนเชิงสนธิวิทยาคมตามบริบทเชิงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ประกอบด้วย

- 1) กลยุทธ์หลัก 2) กลยุทธ์รอง และ 3) โครงการ/กิจกรรม

2. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

2.1 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนเชิงสนธิวิทยาคม ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์

2.2 แหล่งข้อมูล ทุติยภูมิ

2.2.1 รายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนเชิงสนธิวิทยาคม

2.2.2 คู่มือการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

2.3 ขอบเขตด้านเวลา

2.3.1 การวิเคราะห์ทิศทางในอนาคตที่กำหนด พ.ศ. 2564 – 2565

3. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เป็นบุคคลภายในโรงเรียนเชิง
แสนวิทยาคม สามารถแบ่งได้เป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการบริหารงาน
ประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนเชิงแสนวิทยาคม ตามบริบท
เชิงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยขั้นตอนนี้ใช้ กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหาร
คณะครู รวมทั้งสิ้น 5 คน

3.1.1 การตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ผู้บริหารและคณะ
ครู รวมทั้งสิ้น 56 คน

3.1.2 การสัมภาษณ์ ประกอบด้วย ผู้บริหาร คณะครู รวมทั้งสิ้น
5 คน

3.2 ขั้นตอนที่ 2 กำหนดทิศทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา ของโรงเรียนเชิงแสนวิทยาคม ตามบริบทเชิงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
โดยประชากรที่ใช้ ได้แก่ ผู้อำนวยการ จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการ จำนวน 2 คน
หัวหน้ากลุ่มนโยบายและแผนงาน จำนวน 1 คน และบุคลากรครูผู้เป็นคณะกรรมการ
ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน จำนวน 11 คน รวมทั้งสิ้น 15 คน

3.3 ขั้นตอนที่ 3 กำหนดกลยุทธ์การบริหารงานประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา ของโรงเรียนเชิงแสนวิทยาคม ตามบริบทเชิงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
โดยประชากรที่ใช้ ได้แก่ ผู้อำนวยการ จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการ จำนวน 2 คน
หัวหน้ากลุ่มนโยบายและแผนงาน จำนวน 1 คน บุคลากรครูผู้เป็นคณะกรรมการ

ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน จำนวน 11 คน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 16 คน

วิธีการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนเชิงแสงวิทยาคม ตามบริบทเชิงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยขั้นตอนนี้ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) สํารวจบุคคลภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารและคณะครู รวมทั้งสิ้น 56 คน โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับต่อมาเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้การสัมภาษณ์ บุคลากรประกอบด้วย ผู้บริหาร คณะครู รวมทั้งสิ้น 5 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาสำคัญเพื่อหา จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค จากนั้นทำการเขียนกราฟสภาพขององค์กร

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดทิศทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนเชิงแสงวิทยาคม ตามบริบทเชิงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

ในขั้นตอนของการกำหนดทิศทางการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนเชิงแสงวิทยาคม ตามบริบทเชิงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการประชุมระดมสมอง ในการเก็บข้อมูลกับบุคลากรในโรงเรียนเชิงแสงวิทยาคม โดยประชากรที่ใช้ ได้แก่ ผู้อำนวยการ จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการ จำนวน 2 คน หัวหน้ากลุ่มนโยบายและแผนงาน จำนวน 1 คน และบุคลากรครูผู้เป็นคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน จำนวน 11 คน รวมทั้งสิ้น 15 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าประสงค์ ในงานประกัน

คุณภาพภายในสถานศึกษา ตามบริบทเชิงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาสำคัญ โดยการหาวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดกลยุทธ์การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเชียงแสนวิทยาคม ตามบริบทเชิงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

ในขั้นตอนของการกำหนดทิศทางการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนเชียงแสนวิทยาคม ตามบริบทเชิงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการประชุมระดมสมองในการเก็บข้อมูลกับบุคลากรในโรงเรียนเชียงแสนวิทยาคม โดยประชากรที่ใช้ได้แก่ ผู้อำนวยการ จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการ จำนวน 2 คน หัวหน้ากลุ่มนโยบายและแผนงาน จำนวน 1 คน บุคลากรครูผู้เป็นคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน จำนวน 11 คน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 16 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้คือ แบบกำหนดกลยุทธ์ TOWS Matrix และ แบบกำหนดแผนงานโครงการ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาสำคัญ แล้วมาสังเคราะห์สรุปเป็นความเรียง เพื่อจัดทำเป็นกลยุทธ์

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเชียงแสนวิทยาคม ตามบริบทเชิงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

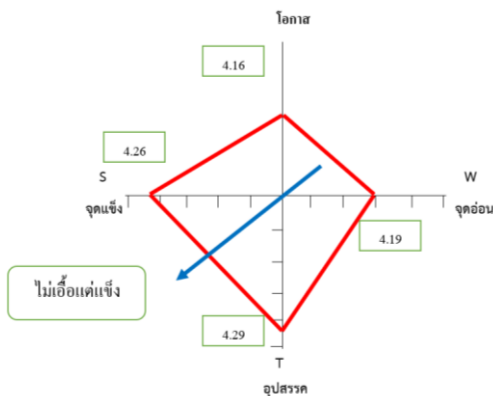
จากการใช้แบบสอบถาม สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนเชียงแสนวิทยาคม ตามบริบทเชิงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ภาพรวมด้านสภาพแวดล้อมภายนอกส่งผลอยู่ในระดับมาก และสภาพแวดล้อมภายในส่งผลอยู่ในระดับมาก

แบบวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร ทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกเพื่อแยกโอกาสและอุปสรรคโดยใช้ แบบ STEP โดยมีสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นโอกาสจำนวน 10 ข้อ และ สภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นอุปสรรค จำนวน 7 ข้อ การวิเคราะห์

สภาพแวดล้อมภายนอกเพื่อแยกจุดแข็งและจุดอ่อนโดยใช้ แบบ 7S โดยมีสภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดแข็ง จำนวน 24 ข้อ และ สภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดอ่อน จำนวน 10 ข้อ

และเมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ผลคุณค่าเฉลี่ยและน้ำหนัก พบว่าสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนเชียงแสนวิทยาคมโดยสภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดแข็ง มีค่าเฉลี่ย 4.26 และสภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดอ่อนมีค่าเฉลี่ย 4.19 ส่วนสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นโอกาส มีค่าเฉลี่ย 4.16 และสภาพแวดล้อมที่เป็นอุปสรรค มีค่าเฉลี่ย 4.29

ผลการสรุปจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน พบว่าสภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนเชียงแสนวิทยาคม อยู่ในตำแหน่งไม่เอื้อแต่แข็ง (Cash Cows)

ภาพ 1 กราฟแสดงสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนเชียงแสนวิทยาคม ตามบริบทเชิงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

2. ทิศทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนเชียงแสนวิทยาคม ตามบริบทเชิงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

2.1 วิสัยทัศน์ คือ โรงเรียนเชียงแสนวิทยาคม บริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามบริบทเชิงพื้นที่ที่รองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เพื่อพัฒนาศักยภาพครูและทักษะของผู้เรียน มุ่งสู่มาตรฐานคุณภาพการศึกษา ผ่านการมีส่วนร่วมของชุมชน

2.2 พันธกิจ คือ 1. บุคลากรมีวิสัยทัศน์ด้านการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษา ตามบริบทเชิงพื้นที่ที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา 2. พัฒนาระบบงานประกันคุณภาพการศึกษา ตามบริบทเชิงพื้นที่ที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ นำไปสู่การปฏิบัติจริงในสถานศึกษาและชุมชน 3. บริหารงานประกันคุณภาพการศึกษา ตามบริบทเชิงพื้นที่ที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยและการมีส่วนร่วมของชุมชน และ 4. ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้เต็มศักยภาพ ให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในทักษะความรู้ตามบริบทเชิงพื้นที่ที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

2.3 เป้าประสงค์ คือ 1. สถานศึกษามีการจัดการศึกษาตามบริบทเชิงพื้นที่ที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะความรู้ที่จำเป็นและตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน 2. บุคลากรมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษา ตามบริบทเชิงพื้นที่ที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ 3. สถานศึกษามีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ตามบริบทเชิงพื้นที่ที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่มีประสิทธิภาพ โดยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานในชุมชน และ 4. บุคลากรมีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษา ตามบริบทเชิงพื้นที่ที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

3. กลยุทธ์การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนเชียงแสนวิทยาคม ตามบริบทเชิงพื้นที่ที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

กลยุทธ์ที่ 1 สร้างเครือข่ายชุมชนเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพระบบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามบริบทเชิงพื้นที่ที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

กลยุทธ์รองที่ 1.1 พัฒนาคูณภาพระบบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามบริบทเชิงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองหน่วยงาน และชุมชน

- โครงการอบรมเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองหน่วยงานและชุมชนในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามบริบทเชิงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

- โครงการส่งเสริมทักษะอาชีพตามบริบทเชิงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษแก่นักเรียนด้วยวิทยากรในท้องถิ่น

กลยุทธ์รองที่ 1.2 ส่งเสริมคุณภาพของระบบงานประกันด้วยการประสานงานกับหน่วยงานหรือองค์กรท้องถิ่นด้านการเรียนรู้เอกลักษณ์และการฝึกทักษะที่จำเป็นในตามบริบทเชิงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

- โครงการจัดสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานหรือองค์กรท้องถิ่น

- โครงการเรียนรู้เอกลักษณ์ในท้องถิ่นสู่กระบวนการปฏิบัติในสถานศึกษา

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล โดยประสานความร่วมมือกับทุกฝ่าย

กลยุทธ์รองที่ 2.1 การยกระดับคุณภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามบริบทเชิงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

- โครงการนิเทศภายในสถานศึกษาและการนิเทศจากเขตพื้นที่การศึกษา

- โครงการพัฒนาระบบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามบริบทเชิงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษให้ตอบสนองต่อการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก

กลยุทธ์รองที่ 2.2 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการนิเทศงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ทันสมัย

- โครงการจัดทำแผนงานรองรับการนิเทศด้วยสื่อออนไลน์

- โครงการสร้างเครือข่ายให้คำปรึกษาด้านการนิเทศด้วยสื่อออนไลน์เต็มรูปแบบ

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนางานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามบริบทเชิงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

กลยุทธ์รองที่ 3.1 ส่งเสริมทักษะการใช้เทคโนโลยีในการดำเนินการให้เกิดคุณภาพในงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามบริบทเชิงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

- โครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลออนไลน์ด้านงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามบริบทเชิงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

- โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามบริบทเชิงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษด้านการใช้สื่อประชาสัมพันธ์สู่ชุมชน

กลยุทธ์รองที่ 3.2 สนับสนุนชุมชนให้เข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษา

- โครงการผลิตสื่อออนไลน์เพื่อการบริการชุมชนด้านการประชาสัมพันธ์และรองรับความคิดเห็นด้านแนวทางการบริหารจัดการงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา

- โครงการอบรมการใช้สื่อออนไลน์ในการ ติดตามการดำเนินการของสถานศึกษาสำหรับผู้ปกครองและชุมชนสำหรับการแก้ปัญหาในสถานการณ์โรคระบาด

กลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริมศักยภาพของบุคลากรในการปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามบริบทเชิงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

กลยุทธ์รองที่ 4.1 ส่งเสริมบุคลากรให้มีความชำนาญในด้านความรู้และทักษะตามบริบทเชิงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

- โครงการอบรมและศึกษาดูงานหน่วยงานหรือองค์กรในท้องถิ่นในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

- โครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษา

กลยุทธ์รองที่ 4.2 ส่งเสริมให้บุคลากรดำเนินการประกันคุณภาพโดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ

- โครงการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ

- โครงการจัดหาสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมกระบวนการดำเนินงานของบุคลากรอย่างมีคุณภาพ

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาสามารถอภิปรายผลการศึกษาได้ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ด้านสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นภาวะคุกคามที่ส่งผลต่อสภาพขององค์กรสำหรับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนเชิงแสนวิทยาคมตามบริบทเชิงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ด้านที่ส่งผลมากคือ ด้านสังคมและวัฒนธรรม (Socio-cultural) สะท้อนให้เห็นว่า ชุมชนยังเข้ามามีบทบาทน้อยในขั้นตอนการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างชุมชนกับสถานศึกษา ด้านทักษะอาชีพที่จำเป็นตามบริบทเชิงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ในด้านภาษา ชาติพันธุ์ การประกอบอาชีพและการสื่อสาร รวมถึงสถานศึกษายังมีโครงการกิจกรรมในการการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมของชุมชนกับสถานศึกษายังไม่พอทำให้องค์กรกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาสถานศึกษาได้ยาก โดย ทิฆัมพร วาสิทธิ์ (2561) กล่าวว่า ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกัน ทำให้องค์กรต้องทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางสังคมวัฒนธรรมท้องถิ่น วัฒนธรรมย่อยและรูปแบบการดำเนินชีวิตที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แก่ การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินชีวิต อัตราการเพิ่มหรือลดของจำนวนประชากร อายุเฉลี่ยของประชากร การเปลี่ยนแปลงของรูปแบบครอบครัวรวมถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภคทั้งในด้านความต้องการคุณภาพ ซึ่งผู้บริหารจะต้องพิจารณาปัจจัยเหล่านี้ เพื่อประกอบการประเมินสภาพแวดล้อมและใช้ประกอบในการพิจารณากำหนดกลยุทธ์ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จำลอง บุญหล้า (2550) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินการ

ประกันคุณภาพภายในโรงเรียนชุมชน โปรงวังม่วงได้เสนอปัญหาเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยน ด้านสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนและสถานศึกษา พบว่า ครูยังไม่ได้นำแหล่งเรียนรู้ใน ชุมชนภูมิปัญญาท้องถิ่น มาเชื่อมโยงกับกิจกรรมการเรียนการสอน และโรงเรียนก็ขาดการ พัฒนาปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นแหล่งค้นคว้าความรู้ของชุมชน ขาดการประสานงานและ ร่วมมือกับองค์กรในชุมชน ซึ่งประกอบด้วย บ้าน วัด โรงเรียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากสภาพปัจจุบันที่เกิดขึ้น อาจจะเป็นเพราะว่าแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เหล่านั้น ส่วนแล้วแต่เป็น สิ่งที่นักเรียนพบเห็นอยู่เป็นประจำในชีวิตประจำวัน จึงทำให้นักเรียนไม่สนใจประกอบกับ ผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญ

และสภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดแข็งที่ส่งผลต่อสภาพขององค์กร สำหรับ การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนเชียงแสนวิทยาคม ด้านที่ส่งผล มากที่สุด คือ ด้านโครงสร้าง (Structure) แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษา มีการจัดการโครงสร้าง การบริหารงานที่ชัดเจน มีระบบการวางแผนในการบริหารงาน มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ ของบุคลากรในการดำเนินงานตามความรับผิดชอบของบุคลากรภายในสถานศึกษา ในการ ดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา รวมถึงสถานศึกษามีการกำหนด มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ เป้าหมาย นโยบาย และแผนงานที่สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) อธิบายเพิ่มเติมว่า โครงสร้างของ หน่วยงานที่ได้จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย การแบ่งหน่วยงานการมอบหมายหน้าที่ความ รับผิดชอบและสายการบังคับบัญชาการพิจารณาลักษณะของโครงสร้างของหน่วยงาน มีประโยชน์ต่อการจัดทำกลยุทธ์ของหน่วยงาน ถ้าโครงสร้างหน่วยงานมีความเหมาะสมและ สอดคล้องต่อการปฏิบัติงานบุคลากร ส่งผลดีต่อการผลักดันให้การดำเนินงานตามกลยุทธ์ที่ เลือกใช้บรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ก็จะเป็นจุดแข็งของหน่วยงาน ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ สิริระ บุญญาอนุสนธิ์ (2554, น.54) ได้ศึกษา การศึกษาสภาพและปัญหาการ ดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยผลการวิจัยกล่าวว่า ด้านการดำเนินการขึ้นการวางแผน โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ใน ระดับดี เนื่องจาก โรงเรียนได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและมาตรฐาน

การศึกษาที่ครอบคลุมมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน จัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปีของสถานศึกษาครอบคลุมทุกภารกิจของสถานศึกษา มีการกำหนดระยะเวลาใน การดำเนินงาน กำหนดนโยบายและแนวทางในการดำเนินงาน กำหนดบทบาทหน้าที่ความ รับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนครอบคลุม ทุกมาตรฐาน

2. การกำหนดทิศทางขององค์กร ควรจะต้องมีการกำหนดรูปแบบและ กระบวนการบริหารองค์กรไว้อย่างชัดเจน ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าประสงค์ เพื่อให้องค์กรได้ทราบแนวทางในการดำเนินงานไปสู่เป้าหมาย โดยสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) กล่าวว่าไว้ว่า การกำหนดทิศทางของหน่วยงาน เป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายร่วมกัน ตั้งปณิธาน ความคาดหวัง ตั้งมั่น ใฝ่ฝัน ที่จะ พัฒนาหน่วยงานไปสู่ความสำเร็จ โดยร่วมกันระดม พลังปัญญา วิจารณ์ญาณ และแรงบันดาลใจ ตรวจสอบ ทบทวน กลั่นกรอง จัดวาง สร้างสรรค์สภาพ ที่พึงประสงค์ ทิศทางของ หน่วยงานประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์หลัก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดัมพ์ แยมน์มวอล (2558, น.113) พบว่า การทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา มุ่งสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จะต้องมีการแต่งตั้งการดำเนินงาน ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ทำแผนพัฒนา การจัดการศึกษา

3. กลยุทธ์การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียน เชียงแสนวิทยาคม ตามบริบทเชิงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ มี 4 กลยุทธ์ ได้แก่ 1. กลยุทธ์การสร้างเครือข่ายชุมชนเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพระบบงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา ตามบริบทเชิงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ 2. กลยุทธ์การพัฒนาระบบ การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล โดยประสานความร่วมมือกับทุกฝ่าย 3. กลยุทธ์ส่งเสริม พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนางานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามบริบท เชิงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และ 4. กลยุทธ์ส่งเสริมศักยภาพของบุคลากรใน

การปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามบริบทเชิงพื้นที่ที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จะเห็นได้ว่า กลยุทธ์ที่ 1 สร้างเครือข่ายชุมชนเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพระบบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามบริบทเชิงพื้นที่ที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ มีความเป็นไปได้ที่จะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพขององค์กรมากที่สุด เนื่องจากว่า เป็นการประสานงานและดำเนินงานร่วมกับชุมชน ซึ่งจะทำให้สถานศึกษาและชุมชนมีการสนับสนุนการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับกมล ภูประเสริฐ (2545) กล่าวว่า การสร้างเครือข่ายในการบริหารสถานศึกษา กล่าวคือ การดำเนินกิจกรรมทุกอย่างในสถานศึกษาจากการรวมตัวของกลุ่มบุคคลองค์กรสังคม และชุมชนภายนอกและภายในสถานศึกษาอย่างมีความสัมพันธ์กัน โดยได้เข้ามามีบทบาทสนับสนุนการจัดการศึกษาอย่างมีส่วนร่วม ในการร่วมกันกำหนดกิจกรรมตามกระบวนการอย่างมีระบบแบบแผนและเทคนิคต่างๆอย่างเหมาะสมให้สอดคล้องตามสภาพแวดล้อมบริเวณของแต่ละพื้นที่ และสอดคล้องกับ ญัฐนิช เขียวพอ (2554, น.93) พบว่า การพัฒนามาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอบางละมุง โดยรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมากอันดับที่ 1 โรงเรียนมีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับเครือข่ายแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่นอันดับที่ 2 โรงเรียนเป็นแหล่งวิทยากรในการแสวงหาความรู้และบริการชุมชนอันดับที่ 3 โรงเรียนสนับสนุนให้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรระดับสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. โรงเรียนเชียงแสนวิทยาคมมีกระบวนการพัฒนาองค์กรผ่านการสำรวจข้อมูลจากคณะผู้บริหารและบุคลากร โดยศึกษาทั้งสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกจากบริบทของสถานศึกษาเพื่อให้ได้แนวทางในการบริหารที่เหมาะสมกับสถานศึกษา โดยโรงเรียน

เชียงใหม่ศึกษามีสภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดแข็งและสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นอุปสรรค แล้วนำไปสู่กระบวนการวิเคราะห์ทิศทางในการบริหาร

2. โรงเรียนควรพัฒนาระบบการดำเนินงานและความเข้มแข็ง โดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ โดยใช้แบบวิเคราะห์จากการศึกษาสภาพแวดล้อมเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและการบูรณาการชุมชนเรียนรู้เอกลักษณ์ชุมชน นำมาปรับใช้ในสถานศึกษาตามมาตรฐานของสถานศึกษาเพื่อเป็นการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในให้ดีขึ้นและสภาพแวดล้อมภายนอกด้านภาวะคุกคามอย่างมีประสิทธิภาพ

3. สถานศึกษาควรพัฒนากลยุทธ์ในการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องโดยวิเคราะห์จากสภาพแวดล้อมและทิศทางการบริหารเพื่อกำหนดกลยุทธ์ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและเป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่หรือในการบริหารงานด้านอื่น ๆ ต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. โรงเรียนควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการหรือการวิจัยแบบมีส่วนร่วมโดยมีการนำเอากลยุทธ์การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานำไปสู่การปฏิบัติโดยนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

2. ควรมีการนำผลการวิจัยไปใช้และมีการประเมินเป็นระยะเพื่อพัฒนารูปแบบของการวิจัยการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง

รายการอ้างอิง

- กมล ภูประเสริฐ. (2545). *การบริหารงานในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: เสริมสินพรเพรสซิฟเท็ม.
กรุงเทพธุรกิจ. (2563). *เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone: SEZ) ประดูเศรษฐกิจเชื่อมโยงสู่ประเทศในภูมิภาคเอเชีย*. สืบค้นเมื่อ 21 กรกฎาคม 2564.
จาก <https://www.bangkokbiznews.com/recommended/detail/2532>.

- เจมจิรา บริหารักษ์. (2554). การบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของ
โรงเรียน ในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน จังหวัดลำพูน. (การศึกษา
อิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จำลอง บุญหล้า. (2550). แนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
โรงเรียนชุมชน โป่งวังม่วง. (การศึกษาอิสระปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ณัฐนิช เขียวพอ. (2554). การพัฒนามาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกัน
คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาลบุรี เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ดัมพ์ เข้มมนวล. (2558). ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการ การประกันคุณภาพภายใน ที่
สอดคล้องกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียน โชติคุณเกษมบ้านเมืองงาม.
(การศึกษาอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ทิฆัมพร วาฬธิ. (2561). การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั่วไป. สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2564.
จาก <https://sites.google.com/site/krutikamporn/home/bth-thi-4/4-2-kar-wikheraah-sphaph-waedlxm-thawpi>
- พูนชัย ขาววิราช. (2562). กลยุทธ์การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพต้นแบบเพื่อพัฒนา
คุณภาพการศึกษาสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ในจังหวัดเชียงราย. วารสารบริหาร
การศึกษาบวบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. 19(2), 473-481.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). การวางแผนเชิงกลยุทธ์
การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์การศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2556). *แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สิระ บุญญานุสนธิ์. (2554). *การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.

เสน่ห์ จัฏโต. (2548). *การบริหารนวัตกรรมการเรียนรู้ใหม่*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.